

Проект

ГЕНЕРАЛЬНА УГОДА

**про регулювання соціально-економічної політики і трудових
відносин в Україні на 2015-2017 роки**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Генеральну угоду (далі — Угода) укладено відповідно до законів України „Про колективні договори і угоди”, „Про соціальний діалог в Україні” між органами виконавчої влади, в особі Кабінету Міністрів України (далі — сторона органів виконавчої влади), всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців в особі Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні (далі — сторона роботодавців, додаток 1) та всеукраїнськими об'єднаннями професійних спілок в особі Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні (далі — профспілкова сторона, додаток __), що надалі іменуються сторонами.

Сторони розвиватимуть свої відносини на принципах соціального діалогу, взаємоповаги та рівноправності, дотримання визначених Угодою зобов'язань і домовленостей, взаємної відповідальності.

Сторони не допускати дискримінації у сфері трудових відносин в залежності від статі, раси, національності, походження, політичних поглядів, майнового, сімейного, соціального та посадового положення, ставлення до релігії, а також до інших обставин, не пов'язаних з діловими якостями працівника.

Угода укладена на основі прийнятих сторонами зобов'язань з метою забезпечення соціально-економічного розвитку держави і високих стандартів життя громадян шляхом підвищення конкурентоздатності підприємств, забезпечення продуктивної зайнятості населення, створення гідних умов і рівня оплати праці, регулювання виробничих, трудових, соціальних, економічних відносин і узгодження інтересів працівників та роботодавців на національному рівні.

Сторони забезпечують створення умов для ведення переговорів з укладення колективних договорів і угод на всіх рівнях соціального діалогу.

Угода набирає чинності з дня підписання і діє до укладання нової.

З дня набрання чинності цієї Угоди втрачає чинність Генеральна угода про врегулювання основних принципів і норм реалізації соціально економічної політики і трудових відносин в Україні на 2010 – 2012 роки.

Угода діє безпосередньо та поширюється на підприємства, установи й організації усіх форм власності, а також на суб'єкти підприємницької діяльності, які використовують найману працю.

Положення Угоди є обов'язковими мінімальними гарантіями при розробленні та укладенні галузевих (міжгалузевих) і територіальних угод, колективних договорів.

Сторона (Сторони), з вини якої порушено чи не виконано положення Генеральної угоди, несе (несуть) відповідальність згідно з чинним законодавством України.

Розділ І. Підвищення конкурентоздатності національного товаровиробника та забезпечення зростання зайнятості

З метою підвищення продуктивності праці, інвестування в людський розвиток, збереження існуючих та створення нових робочих місць, легалізації трудових відносин, зростання вільної та продуктивної зайнятості, **сторони зобов'язались:**

1.1 Вдосконалювати нормативно-правову базу щодо розміщення замовлень на поставки товарів, виконання робіт, надання послуг для державних потреб, у тому числі, включення соціальних індикаторів до тендерних процедур.

1.2 Розробити та втілити заходи для ліквідації нелегальної та тіньової економіки, а також легалізації трудових відносин (зменшення обсягів зайнятості у неформальному секторі економіки, що визначається за методологією МОП, на 20% щороку).

1.3 Здійснювати оцінку ефективності проведення реформ у сфері природних монополій, житлово-комунальному господарстві та вживати заходи для усунення негативних наслідків їх впровадження.

Кабінет Міністрів України та Сторона роботодавців зобов'язуються:

1.4 Забезпечити збільшення капітальних інвестицій не менше ніж на ___% щороку з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств.

1.5 Щорічно проводити моніторинг фінансового стану підприємств, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, розробляти превентивні заходи для запобігання їх можливого банкрутства та здійснювати заходи щодо відновлення виробництва на таких підприємствах за підтримки держави.

1.6 Надавати профспілковим організаціям інформацію про стан виконання покупцями державного майна (концесіонерами) зобов'язань за договорами його купівлі-продажу (фіксованими умовами конкурсів), концесійних договорів стосовно забезпечення зайнятості, оплати праці та інших питань соціально-трудових відносин.

1.7 Залучати представників профспілкових організацій в порядку, визначеному законодавством, колективними договорами та угодами, до роботи в органах управління суб'єктів господарювання, розроблення та внесення змін до:

1.7.1 статутів підприємств у частині повноважень профспілок представляти інтереси працівників та захисту їх соціально-економічних та трудових прав;

1.7.2 внутрішніх документів підприємств (правил трудового розпорядку, програм розвитку персоналу тощо);

1.7.3 розроблення фінансових планів у частині соціально-економічного розвитку державних підприємств, інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких понад 50 відсотків акцій (часток, паїв) належить державі, їх дочірніх підприємств;

1.7.4 підготовки пропозицій та подання їх правлінню та/або наглядовій раді таких суб'єктів господарювання стосовно розподілу частини прибутку, що залишається у розпорядженні суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких

понад 50 відсотків акцій (часток, паїв) належать державі, їх дочірніх підприємств на соціально-економічний розвиток¹.

1.8 Надавати безоплатно на запит профспілкових організацій, їх об'єднань інформацію про стан виконання взятих покупцями державного майна зобов'язань за договорами його купівлі-продажу (фіксованими умовами конкурсів) стосовно забезпечення зайнятості, оплати праці та інших питань соціально-трудових відносин.

1.9 Залучати представників профспілок до проведення перевірки стану виконання умов договорів купівлі-продажу (концесії) державного майна, укладених у процесі приватизації (концесії), в частині виконання його покупцями (концесіонерами) зобов'язань щодо соціальної діяльності акціонерних товариств і до вжиття визначених законодавством заходів у разі виявлення порушень таких умов.

1.10 Залучати у порядку, визначеному законодавством, представників профспілкових організацій до роботи в органах управління суб'єктів господарювання.

1.11 Проводити не рідше ніж раз на п'ять років у визначеному колективним договором порядку за рахунок коштів роботодавця навчання представника профспілки, який бере участь у роботі наглядової ради або інших органів управління господарського товариства.

1.12 Здійснювати за участю Сторін заходи щодо захисту інтересів вітчизняних товаровиробників на внутрішньому ринку від демпінгового, субсидованого та зростаючого імпорту і забезпечення доступу української продукції на зовнішній ринок у разі проведення антидемпінгових, компенсаційних та спеціальних захисних розслідувань з боку іноземних країн.

1.13 Включати представників профспілкових організацій до складу комісій з питань: приватизації, передачі у концесію, реструктуризації, реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання, передачі об'єктів соціально-культурного призначення з державної власності у комунальну.

1.14 У разі підготовки змін до договорів купівлі-продажу (концесії) державного майна обов'язково залучати до опрацювання цих змін представників профспілок.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

1.15 Залучати сторони соціального діалогу до розроблення стратегічних та програмних документів щодо співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями, Світовою організацією торгівлі, угод зі створення зон вільної торгівлі, розробки прозорої тарифної, митної та податкової політики.

1.16 Регулярно здійснювати аналіз стану адаптації законодавства України до законодавства ЄС, передбаченого Угодою про асоціацію між Україною та Європейським союзом, виконання зобов'язань Україною в рамках СОТ, міжнародних договорів про створення зон вільної торгівлі та розробляти заходи, спрямовані на захист національних інтересів

Інформувати сторони соціального діалогу про результати аналізу та вжиті заходи.

¹ Норма чинної Генеральної угоди

1.17 Погоджувати з відповідними представниками всеукраїнських галузевих профспілок питання реорганізації, реструктуризації, приватизації та передачі у концесію державних стратегічних та містоутворюючих підприємств.

Включати до складу керівних органів (правління, наглядова рада, ревізійна комісія) акціонерних товариств, у яких держава має більше ніж 50% акцій, представників репрезентативних на галузевому рівні профспілок.

1.18 Проводити консультації із Сторонами стосовно основних прогностичних показників економічного та соціального розвитку України до їх схвалення.

1.19 Залучати сторони соціального діалогу до удосконалення системи технічного регулювання відповідно до норм ЄС.

1.20 Розробити та затвердити протягом 2015 року загальнодержавну програму подолання тіньової економіки, а також легалізації трудових відносин.

1.21 Вжити заходів у межах повноважень щодо застосування механізмів відновлення платоспроможності (санації, реструктуризації тощо) підприємств державного сектора економіки, у яких виникли тимчасові труднощі із здійсненням господарської діяльності.

1.22 Розробити механізм та вживати за участю профспілок заходів щодо повернення відповідних корпоративних прав державі при порушенні покупцями об'єктів приватизації умов договорів купівлі-продажу державного майна.

1.23 Залучати представників профспілок та роботодавців до підготовки питань та участі в роботі Міжвідомчої комісії з питань протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств.

Для забезпечення зайнятості населення, збереження та розвитку трудового потенціалу:

Сторони зобов'язались:

1.24 У разі виникнення економічно обґрунтованої необхідності вивільнення з ініціативи роботодавця більше працівників, ніж визначено статтею 48 Закону України «Про зайнятість населення», на підприємствах з кількістю працюючих більше 100 чоловік рішення про таке вивільнення приймається після прийняття представником сторони роботодавців, місцевими органами виконавчої влади та відповідним виборним органом всеукраїнської профспілки погоджених заходів з упередження та мінімізації можливих негативних наслідків.

1.25 Забезпечити участь сторін соціального діалогу у розробці політики, програм та заходів, спрямованих на професійний розвиток працівників, удосконалення професійного навчання, його доступності для усіх категорій працівників.

1.26 Створити постійно діючі територіальні спеціальні комісії для запобігання негативним наслідкам під час масових вивільнень.

1.27 Розробити та запровадити концепцію підвищення престижності праці.

Кабінет Міністрів України та Сторона роботодавців зобов'язуються:

1.28 На основі модернізації економіки забезпечити високий рівень зайнятості й збільшити кількість робочих місць не менші ніж на 500 тис., в тому числі, не менше ніж на 300 тис. в промисловості.

1.29 Проводити підвищення кваліфікації працівників не рідше одного разу на 3 роки, а також проводити професійну перепідготовку та підвищувати кваліфікацію працівників у періоди їх неповної зайнятості та для працівників, які перебувають під загрозою вивільнення.

Створити галузеві та корпоративні фонди професійної підготовки та підвищення кваліфікації працівників відповідно до чинного законодавства та забезпечити їм державну підтримку.

1.30 Створити умови для відновлення наставництва, удосконалення професійного навчання працівників безпосередньо на виробництві, запровадження системи підтвердження кваліфікації за робітничими професіями за результатами неформального навчання.

1.31 Проводити консультації та погоджувати з первинною профспілковою організацією, з якою укладено колективний договір, питання щодо залучення працівників інших роботодавців (стаття 39 Закону України «Про зайнятість населення»).

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

1.32 Розробити та запровадити з 2015 року як складову Загальнодержавної програми зайнятості населення Генеральну схему створення робочих місць в розрізі галузей та регіонів з урахуванням планів розвитку підприємств.

1.33 Передбачати щороку в Законі України про Державний бюджет України кошти для фінансування витрат для забезпечення першим робочим місцем молоді через надання роботодавцю компенсації зі сплати єдиного соціального внеску.

1.34 Розробити та внести у I півріччі 2015 року на розгляд до Верховної Ради України законопроект щодо внесення змін до трудового законодавства щодо збільшення розміру вихідної допомоги, яка виплачується роботодавцем, з одного до трьох середніх місячних заробітків з метою посилення соціального захисту працівників, які підлягають вивільненню.

1.35 Залучати сторони соціального діалогу до розробки державних та галузевих стандартів освіти, кваліфікаційних характеристик, професійних стандартів.

1.36 Створити умови для запровадження суб'єктами господарювання програм та міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу.

1.37 Вживати заходи для державної підтримки розвитку виробничої та соціальної інфраструктури малих монофункціональних міст з метою збереження існуючих та створення нових робочих місць і на цій основі забезпечення зайнятості населення таких міст.

Сторона роботодавців зобов'язується:

1.38 Здійснювати заходи з відновлення робочих місць, перенавчання, перекваліфікації, навчання новим професіям з урахуванням потреб виробництва.

Розділ II. Оплата праці

З метою забезпечення справедливого розподілу результатів праці, реалізації права працівників на своєчасне отримання заробітної плати та її достатній рівень, задоволення потреб працівників на рівні вище за державні соціальні стандарти і соціальні гарантії, захисту доходів працівників, формування стійкого платоспроможного попиту населення.

Кабінет Міністрів України та Сторона роботодавців зобов'язуються:

2.1. Забезпечувати щорічне зростання середньої заробітної плати в цілому по економіці темпами, що перевищують рівень інфляції, зокрема:

в 2015 році перевищення має становити не менше 5%;

в 2016-2017 роках – не менше 16%.

2.2. Збільшити частку тарифної ставки (посадового окладу) в структурі заробітної плати до кінця 2015 року до розміру не менше 60%, до кінця 2016 року – до розміру не менше 70%.

2.3. Встановити у небюджетній сфері з 1 січня 2015 року тарифну ставку робітника I розряду в розмірі не менше 120% мінімальної заробітної плати, встановленої згідно з чинним законодавством.

Конкретний розмір мінімальних ставок (окладів) заробітної плати, міжпосадові, міжрозрядні співвідношення встановлюються в галузевих угодах і колективних договорах.

При застосуванні на підприємствах альтернативних систем оплати праці (безтарифної, грейдової та ін.) встановлювати нижню межу оплати за кваліфіковану працю не нижче розміру тарифної ставки робітника I розряду в небюджетній сфері.

2.4. Установити перелік і розміри доплат та надбавок до тарифних ставок, окладів і посадових окладів працівників, підприємств, установ і організацій, що мають міжгалузевий характер, для встановлення у галузевих, територіальних угодах та колективних договорах згідно із додатком ____.

2.5. Протягом дії цієї угоди щорічно зменшувати не менше ніж на 10% частку працівників, які отримують заробітну плату нижче за 2 мінімальні заробітні плати та збільшувати частку працівників, які отримують заробітну плату вище ніж 4 мінімальні заробітні плати.

2.6. Забезпечувати своєчасну і в повному обсязі виплату заробітної плати на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності.

У разі виникнення на підприємстві заборгованості із заробітної плати, компенсацію за порушення термінів її виплати виплачувати працівнику у розрахунку за подвійною ставкою Національного банку України до двох місяців затримки (включно), у трикратному розмірі – понад два місяці затримки виплати заробітної плати працівникам.

2.7. Забезпечити у 2015 році повне погашення заборгованості з виплати заробітної плати на підприємствах, установах, організаціях всіх форм власності.

У разі затримки виплати заробітної плати працівникам надавати на вимогу профспілок інформацію про наявність коштів на рахунках підприємства відповідно до статті 45 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», а на вимогу працівника — відомості про нараховану і невиплачену йому заробітну плату відповідно до статті 31 Закону України «Про оплату праці».

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

2.8. При формуванні проекту Державного бюджету на наступний рік проводити переговори щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати в строки та порядку, передбачені відповідним Регламентом (додаток __ до Угоди).

У разі коли розмір мінімальної заробітної плати протягом двох місяців поспіль становитиме менше 35 відсотків середньої заробітної плати в економіці ініціювати переговори щодо перегляду в установленому порядку розміру мінімальної заробітної плати.

2.9. Встановити розмір мінімальної заробітної плати:

2.9.1. у 2015 році у розмірі 3093 грн., що дозволить працівнику протягом страхового стажу заробити мінімальну пенсію;

2.9.2. до кінця 2017 року на рівні фактичного прожиткового мінімуму, в складі якого вартість продуктів харчування складає 45%, з урахуванням податку на доходи фізичних осіб, сімейної складової та витрат на житло.

2.10. Встановити з 1 січня 2015 року розмір посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки в розмірі, що перевищує розмір мінімальної заробітної плати, для визначення розмірів посадових окладів та ставок заробітної плати за всіма її тарифними розрядами.

Щорічно збільшувати посадовий оклад (тарифну ставку) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки не менше ніж на найбільший темп приросту із таких показників: прогностичного індексу споживчих цін у попередньому році; прогностичного індексу споживчих цін на плановий рік; прогностичного збільшення доходів зведеного бюджету планового року.

Встановити з 1 січня 2015 року розмір мінімального посадового окладу на найнижчій посаді державного службовця та посадової особи органу місцевого самоврядування на рівні не менше двох розмірів мінімальної заробітної плати.

Встановити з 1 січня 2015 року розмір мінімального посадового окладу на найнижчій посаді осіб рядового та начальницького складу на рівні не менше розміру мінімальної заробітної плати.

2.11. Проводити щороку до 1 травня консультації, а до 1 серпня переговори щодо встановлення Кабінетом Міністрів України розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та посадових окладів працівників бюджетної сфери, яким посадові оклади визначаються окремими рішеннями Кабінету Міністрів України, у тому числі державних службовців, передбачені відповідним Регламентом (додаток __ до Угоди).

2.12. Не допускати ініціювання перегляду норм Законів України, постанов Кабінету Міністрів України в сторону зменшення розмірів доплат, надбавок, винагород, інших заохочувальних та компенсаційних виплат.

Разом із сторонами соціального діалогу визначити терміни поновлення норм та гарантій, які діяли станом на 01 січня 2014 року, та протягом I півріччя 2015 року подати відповідні законодавчі зміни до Верховної Ради України.

2.13. Передбачити в проекті Державного бюджету на відповідні роки видатки на освіту, науку, охорону здоров'я в обсягах, що відповідають, гарантіям, передбаченим ст. 61 Закону України «Про освіту», ст. 34 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та ст. 12 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

Ініціювати внесення відповідних змін до Закону України «Про соціальні послуги» щодо встановлення аналогічних державних гарантій працівникам соціальної сфери *(розглянути можливість перенесення даного пункту в інший розділ)*.

2.14. Ініціювати відновлення ст. 13 Закону України «Про оплату праці», попередньої редакції ст. 57 Закону України «Про освіту», ст. 77 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», ст. 18 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», ст.ст. 34, 37 Закону України «Про державну службу», ст. 21 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

2.15. Забезпечити дотримання вимог частини четвертої статті 77 Бюджетного кодексу України щодо врахування у першочерговому порядку потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати під час затвердження відповідних бюджетів.

2.16. Забезпечити єдині підходи в оплаті праці педагогічних, науково-педагогічних, наукових, медичних працівників, працівників культури, соціальної сфери, фізичної культури і спорту незалежно від їх посад та типу закладу, зокрема національного, при прийнятті рішень про встановлення виплат обов'язкового та стимулюючого характеру, скасувавши рішення, які призвели до звуження трудових прав працівників.

2.17. Здійснювати оплату праці працівників бюджетної сфери за фактично відпрацьований час при роботі за сумісництвом, скасувавши обмеження тривалості цієї роботи.

2.18. При підготовці змін до податкового законодавства забезпечити звільнення від оподаткування частини заробітної плати на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Сторони зобов'язуються:

2.19. Протягом I півріччя 2015 року підготувати узгоджені пропозиції щодо забезпечення зростання до 2020 року:

2.19.1. частки оплати праці у валовому внутрішньому продукті не нижче 60%;

2.19.2. частки заробітної плати у структурі доходів населення до 65%;

2.19.3. частки оплати праці в операційних витратах з реалізованої продукції, робіт, послуг до 30%.

2.20. Протягом I півріччя 2015 року розробити та узгодити Методику розрахунку мінімальної заробітної плати на основі фактичного прожиткового мінімуму для працездатної особи (з урахуванням єдиного соціального внеску та податку на доходи фізичних осіб), а також витрат на утримання непрацездатних членів сім'ї та з урахуванням співвідношення розмірів мінімальної та середньої заробітних плат.

2.21. Протягом 2015 року розробити та затвердити Методику розрахунку мінімальних гарантій заробітної плати за галузевою ознакою в небюджетній сфері.

2.22. Протягом I півріччя 2015 року розробити та подати до Верховної Ради України законопроекти щодо:

2.22.1. економічного захисту працівника у разі затримки виплати заробітної плати;

2.22.2. захисту заробітної плати відповідно до розділу III Конвенції №173 Міжнародної організації праці про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця за допомогою інституту гарантування;

2.22.3. легалізації заробітної плати.

2.23. Проводити постійний моніторинг та регулярно, але не рідше ніж один раз на квартал, обмінюватися інформацією (розглядати за участю відповідних сторін на відповідних рівнях) про стан дотримання законодавства і положень цієї Угоди у сфері оплати праці та здійснювані заходи за фактами виявлених порушень.

РЕЗЕРВ

Розглядати щокварталу за участю представників центральних органів виконавчої влади та профспілок бюджетної сфери результати виконання зведеного бюджету за попередній квартал та вносити пропозиції Кабінету Міністрів України щодо підвищення грошового забезпечення осіб рядового та начальницького складу та заробітної плати у бюджетній сфері, у тому числі для державних службовців, зменшення грошового розриву між посадовим окладом (тарифною ставкою) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та мінімальною заробітною платою.

Сторона профспілок зобов'язується:

2.24. Здійснювати громадський контроль за додержанням на підприємствах, в установах та організаціях законодавства про працю, в тому числі за виконанням договірних гарантій з оплати праці та своєчасністю виплати заробітної плати.

Передбачати відповідні зобов'язання з оплати праці в угодах і колективних договорах.

Взаємодіяти у вирішенні питань з реалізації права на своєчасну і повну оплату праці з органами виконавчої влади, органами державного нагляду.

2.25. Надавати консультації та правову допомогу працівникам — членам профспілок у захисті їх прав з питань оплати праці, представляти їх інтереси у комісіях з питань трудових спорів та судах.

2.26. Постійно проводити аналіз і оцінку стану реалізації законодавства з питань оплати праці, вносити пропозиції щодо його удосконалення.

Інформувати Сторони про випадки порушення законодавства на окремих підприємствах для вжиття необхідних заходів.

Розділ III. Охорона праці, регулювання трудових відносин

Сторони виходять з необхідності поєднання зусиль держави, бізнесу і профспілок для формування високопрофесійного і конкурентного трудового потенціалу в Україні, створення нормативно-правового середовища, яке стимулюватиме високу продуктивність праці через гарантованість трудових прав, безпечних умов праці, підтримання належного професійного здоров'я працівників.

Сторони наголошують, що формування і реалізацію державної політики у сфері трудових відносин, режиму праці та відпочинку, охорони праці і навколишнього природного середовища будуватимуть на таких принципах:

- збереження і розвитку змісту та обсягу існуючих прав і свобод людини у сфері праці під час нормотворчого та колективно-договірного процесів;
- обов'язкового соціального діалогу під час розроблення та внесення відповідних законопроектів, державних програм, прийняття урядових рішень;
- поваги і дотримання норм ратифікованих Україною конвенцій Міжнародної організації праці, директив Європейського союзу, інших актів міжнародного права;
- відкритості Уряду для соціальних партнерів і суспільства під час ведення переговорів, досягнення домовленостей з іншими державами або міжнародними організаціями з даних питань;

Враховуючи важливе державне значення забезпечення трудових прав, безпечних і здорових умов праці, реалізації в Україні кращих європейських та світових практик у сфері праці для подальшого розвитку і конкурентоспроможності української економіки:

Сторони домовилися:

3.1.1. Спільно розробити, а Кабінет Міністрів України затвердить в I кварталі 2015 року комплекс заходів щодо забезпечення легалізації трудових відносин на підприємствах, в установах, організаціях з метою скорочення обсягів нелегальної праці та нелегальної зарплати удвічі протягом 2015 року, та повністю ліквідувати у 2016 році.

3.2. Спільно підготувати і внести в грудні 2014 р. пропозиції Президенту України до «Національної стратегії у сфері прав людини» в частині гарантованого забезпечення та розширення трудових і соціально-економічних прав.

3.3. Проводити щорічний моніторинг дотримання норм конвенцій МОП, інших міжнародних договорів, учасником яких є Україна, та національного законодавства щодо трудових та соціально-економічних прав громадян, забезпечення прав і гарантій діяльності профспілок та організацій роботодавців, здійснювати обмін інформацією про виявлені факти порушень з метою вжиття заходів до їх усунення.

3.4. Спільно опрацювати, а Кабінет Міністрів України протягом 2015 року внесе до Верховної Ради України проекти законів України про ратифікацію наступних Конвенцій МОП:

- № 121 1964 року про допомогу у випадках виробничого травматизму;
- № 152 1979 року про техніку безпеки та гігієну праці на портових роботах;

- № 167 1988 року про безпеку та гігієну праці у будівництві;
- № 187 2006 року про основи, що сприяють безпеці та гігієні праці;
- Конвенція 2006 року про працю в морському судноплавстві.

3.5. У першому півріччі 2015 року затвердити проект Концепції Державної цільової програми відновлення медицини праці в Україні та здійснення профілактичних заходів із запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням у працівників, зайнятих на виробництвах із шкідливими умовами праці, а у другому півріччі 2015 року внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про затвердження Державної цільової програми відновлення медицини праці в Україні та здійснення профілактичних заходів із запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням у працівників, зайнятих на виробництвах із шкідливими умовами праці, а також з комплексом профілактичних заходів, спрямованих на запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням працівників, зменшення кількості смертельних випадків на виробництві від серцево-судинної недостатності та порушення мозкового кровообігу та випадків смерті на робочому місці, не пов'язаних з виробництвом.

3.6. Сприяти включенню до галузевих і територіальних угод, колективних договорів наступних положень:

3.6.1. забезпечення здійснення права на охорону праці та соціальний захист працівників в повному обсязі відповідно до національного законодавства та міжнародних актів, ратифікованих Україною та передбачених Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом;

3.6.2. забезпечення працівникам та представникам профспілок на підприємстві, в організації чи установі належної підготовки в галузі безпеки і гігієни праці відповідно до Конвенції 155 МОП;

3.6.3. організація своєчасного і кваліфікованого надання першої домедичної та невідкладної медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і аварій на виробництві, створення служб гігієни праці;

3.6.4. гарантування безперешкодного доступу технічних, правових інспекторів та інших представників профспілок до відвідування та обстеження умов праці та обладнання робочих місць на підприємстві, в установі, організації, де працюють члени профспілок; до інформації та документів, а також компетентних уповноважених посадових осіб роботодавця; для здійснення громадського контролю за додержанням законодавства про працю та охорону праці, соціально-економічних прав працівників.

3.6.5. залучення сторонами, при потребі, позаштатних технічних радників (експертів, фахівців) для кваліфікованого розгляду окремих аспектів безпеки і гігієни праці;

3.6.6. негайне припинення робіт на робочих місцях, виробничих ділянках, у цехах та інших структурних підрозділах або на підприємстві на вимогу уповноважених представників профспілок у разі виявлення ними факту загрози життю або здоров'ю працівників в цілому на час, необхідний для усунення такої загрози із збереженням при цьому середньої заробітної плати відповідно до ст. 113 КЗпП України;

3.6.7. Про захист працівників та їхніх представників від притягнення до будь-якої відповідальності внаслідок вчинених ними належним чином дій щодо захисту

своїх прав та здійснення громадського контролю з питань охорони праці або працівників, які відмовились від виконання роботи чи залишили роботу і мали достатні підстави вважати, що вона становить безпосередню й серйозну небезпеку для їх життя чи здоров'я, життя та здоров'я інших людей;

3.6.8. спрямування роботодавцем коштів на здійснення Комплексних заходів щодо досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці, які є складовою колективного договору, в обсязі не менше 5% від фонду оплати праці підприємства, установ, організацій.

3.7. Щорічно проводити навчання 15-20 тис. представників роботодавців, профспілок, органів виконавчої влади і місцевого самоврядування з питань охорони праці за кошти Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань України.

3.8. За участі Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України запровадити з I кварталу 2015 року на національному каналі телевізійний проект «Безпека праці та життєдіяльності».

3.9. Надавати на запит первинних профспілкових організацій інформацію про здійснення, на конкретних підприємствах, в установах, організаціях, заходів щодо:

3.9.1 належної організації соціально-побутового забезпечення працівників (організація гарячого харчування, робота санітарно-побутових приміщень);

3.9.2 проведення згідно із законодавством медичних оглядів працівників та своєчасного і повного виконання рекомендацій заключного акту за результатами періодичного медичного огляду працівників;

3.9.3 своєчасного проведення атестацій робочих місць та надання працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

3.10. Внести в I кварталі 2015 року до Верховної Ради України проект закону України щодо забезпечення легалізації трудових відносин на підприємствах, в установах, організаціях.

3.11. Опрацьовувати за участю соціальних партнерів і оприлюднювати в I кварталі щорічний Національний звіт про стан охорони праці в Україні.

3.12. Організувати спільну із сторонами соціального діалогу роботу, в тому числі на рівні галузевих та відповідних органів центральної влади України, щодо імплементації в національне законодавство норм Євросоюзу відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, ратифікованих Конвенції МОП та Європейської соціальної Хартії.

3.13. Надавати за підсумками календарного року СПО профспілок та СПО роботодавців узагальнену інформацію про:

3.13.1. обсяги та якість періодичних профілактичних медичних оглядів працівників;

3.13.2. обсяги і якість проведення атестації робочих місць за умовами праці та надання працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці у розрізі видів економічної діяльності.

3.14. Унормувати у 2015 році, за узгодженням із сторонами соціального діалогу, надання додаткової відпустки працівникам, зайнятих на роботах із важкими і шкідливими умовами праці за результатами атестації робочих місць за умовами праці, що не включені до Списку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими і важкими умовами праці, зайнятість працівників на роботах в яких дає право на щорічну додаткову відпустку, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.1997 № 1290.

3.15. Переглянути діючі та розробити за участю сторін соціального діалогу і затвердити протягом 2015-2016 років нові нормативно-правові акти з питань проведення атестації робочих місць за умовами праці та надання працівникам, зайнятим на роботах в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, пільг і компенсацій.

3.16. Забезпечити унормування та організацію роботи Державної служби з питань праці, створення умов для реалізації нею державної політики у сфері державного нагляду (контролю) відповідно до Конституції, інших законів України, ратифікованих Конвенцій МОП та інших актів законодавства України.

3.17. Створити та запровадити в практику у 2015 році єдиний Державний реєстр нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

3.18. Створити та запровадити в практику у 2015 році єдиний Державний реєстр трудових договорів.

3.19. З метою своєчасного розслідування нещасних випадків на виробництві, боротьби з їх приховуванням від розслідування доручити МОЗ ввести в закладах охорони здоров'я до 2016 року автоматизовану систему реєстрації та обліку звернень постраждалих за медичною допомогою при травмах. Доступ до системи дозволити представникам профспілок з питань охорони праці.

3.20. Забезпечити гарантоване щорічне фінансування з державного бюджету заходів Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки затвердженої Законом України від 4 квітня 2013 року № 178-VII.

3.21. Створити протягом 2015 року в центральних і місцевих органах виконавчої влади, відповідно до Закону України «Про охорону праці», служби охорони праці та забезпечити належну їх роботу в рамках системи управління охороною праці на державному, галузевому і регіональному рівнях.

3.22. Удосконалити в 2015 році державну статистичну звітність для об'єктивного спостереження за реальним станом умов та безпеки праці, виробничого травматизму, професійної захворюваності, їх соціально-економічних наслідків, видатків роботодавців на заходи поліпшення умов та безпеки праці.

3.23. Запровадити з 2016 року розроблені за участю сторін соціального діалогу відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» диференційовані страхові тарифи з урахуванням умов і стану безпеки праці, рівнів виробничого травматизму та професійної захворюваності на підприємствах, в установах, організаціях за попередні періоди часу.

3.24. Розробити та запровадити з 2016 року єдину базу даних про суб'єктів, які проводять навчання з охорони праці працівників, у тому числі зайнятих на роботах з підвищеною небезпекою.

3.25. Забезпечити розроблення та уніфікувати застосування паспорта здоров'я працівників підприємств, установ, організацій і порядку його ведення.

3.26. Забезпечити до 2016 року створення системи прогнозування рівня виробничого травматизму та професійних захворювань на підприємствах, в установах, організаціях з використанням даних атестації робочих місць.

3.27. Доручити бюджетним установам щорічно передбачати у розрахунках до кошторисів та бюджетних запитах окремим розділом видатки на охорону праці, головним розпорядникам бюджетних коштів — забезпечити контроль за виконанням вказаного доручення, а Міністерству фінансів України забезпечити внести відповідні зміни до нормативних документів.

Сторона профспілок зобов'язується:

3.28. Здійснювати громадський контроль за:

3.28.1. додержанням роботодавцями на підприємствах, в установах та організаціях законодавства про працю, в тому числі за виконанням договірних гарантій з оплати праці та своєчасністю виплати заробітної плати;

3.28.2. додержанням роботодавцями законодавства про охорону праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спецодягом, спецвзуттям, іншими засобами індивідуального та колективного захисту та вносити відповідні подання керівникам підприємств, установ, організацій.

3.29. У випадку відмови роботодавців усунути порушення трудового законодавства ініціювати розгляд цих питань відповідними органами державної виконавчої влади, об'єднанням роботодавців для вжиття необхідних заходів реагування або звернення до судових органів. Здійснювати громадський контроль за додержанням законодавства про працю, про охорону праці, створення безпечних і нешкідливих умов праці, та вносити відповідні подання керівникам підприємств, установ, організацій.

3.30. Здійснювати громадський контроль за реалізацією прав громадян у сфері охорони здоров'я, відновлення професійного здоров'я, медико-соціальної допомоги та вносити відповідні подання керівникам підприємств, установ, організацій, державним контролюючим органам, Кабінету Міністрів України.

3.31. У випадку відмови роботодавців усунути порушення трудового законодавства ініціювати розгляд цих питань відповідними органами державної виконавчої влади, об'єднанням роботодавців для вжиття необхідних заходів реагування або звернення до судових органів.

3.32. Брати участь у розробленні державної політики у галузі охорони праці, надавати обґрунтовані пропозиції Урядові та відповідним центральним органам виконавчої влади.

3.33. Забезпечити участь представників профспілок у роботі комісій по трудових спорах та комісій з розслідування усіх нещасних випадків на виробництві.

3.34. Забезпечити направлення представників профспілкових організацій на спеціалізоване навчання в рамках відповідної програми Фонду соціального

страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

3.35. Організувати роботу штатних правових і технічних інспекторів праці профспілок в основних виробничих і бюджетних галузях та регіонах, надання ними організаційної, методичної і консультативної допомоги уповноваженим активістам первинних організацій в трудових колективах.

Розділ IV. Соціальний захист працівників

Сторони домовилися:

4.1. Підготувати для внесення до Верховної Ради України узгоджені:

4.1.1. проект Концепції соціальної політики України до 2020 року, яка виступатиме стратегічним орієнтиром у процесі формування соціальної політики держави в рамках реалізації «Стратегії реформ-2020» Президента України та Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом - до 1 серпня 2015 року;

4.1.2. проект Стратегії подолання бідності, в рамках імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом – до 1 грудня 2015 року;

4.1.3. законопроект щодо запровадження нового механізму формування прожиткового мінімуму, який би відповідав основоположним конвенціям МОП з питань соціального захисту та європейським стандартам – до 1 серпня 2015 року;

4.1.4. законопроект щодо відновлення права профспілок на здійснення контролю за додержанням державної дисципліни цін у взаємодії з міністерствами та відомствами, які відповідно до своїх повноважень реалізують державну політику у сфері ціноутворення (зміни до Закону України «Про ціни і ціноутворення») – І півріччя 2015 року.

4.2. Запровадити практику підготовки та щорічного оприлюднення Національного звіту про стан забезпечення соціальної справедливості в Україні, у т.ч з метою реалізації «Стратегії реформ-2020» Президента України.

4.3. Скоротити до кінця 2017 року частку бідного населення, в першу чергу за рахунок скорочення бідності серед працюючих до 15%.

4.4. Звернутись до Міжнародної організації праці щодо надання технічної допомоги (рекомендацій) стосовно вдосконалення основного державного соціального стандарту в Україні – прожиткового мінімуму, з метою приведення його у відповідність до основоположних конвенцій МОП з питань соціального захисту та європейських стандартів – до 1 лютого 2015 року.

4.5. Проводити реформування системи соціальних пільг та податкових пільг соціального спрямування в рамках соціального діалогу з метою вироблення узгоджених рішень.

4.6. Законодавчі ініціативи та проекти нормативно-правових актів, які розробляються органами виконавчої влади, з питань реформування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування, удосконалення діяльності фондів соціального страхування, єдиного внеску, розмірів страхових виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам розглядати за участю представників СПО профспілок та СПО роботодавців.

4.7. Розробляти і реалізовувати заходи з удосконалення системи пенсійного забезпечення, діяльності Пенсійного фонду України, порядку призначення, перерахунку та індексації пенсій, розвитку накопичувальної пенсійної системи, звільнення солідарної пенсійної системи від невластивих їй виплат, ліквідації пільг із сплати єдиного внеску, віднайдення інших додаткових джерел фінансування пенсійних виплат.

4.8. Вживати заходів щодо поступового зближення порядку обчислення пенсій для різних категорій працівників (з урахуванням специфіки виконання ними роботи (служби), встановлених різними законодавчими актами.

Удосконалити систему пільгового пенсійного забезпечення, у т.ч. порядок підтвердження та обчислення стажу роботи з шкідливими та важкими умовами праці, фінансування покриття витрат на виплату цих пенсій тощо.

4.9. Рекомендувати під час укладання галузевих, регіональних угод і колективних договорів включення до них зобов'язань щодо додаткового соціального захисту ветеранів праці та людей похилого віку, малозабезпечених та інших вразливих категорій осіб.

4.10. Сприяти збільшенню чисельності працівників та членів їх сімей, які оздоровлюються в санаторно-курортних закладах, у тому числі за рахунок більш ефективного використання коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

4.11. Внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти про ратифікацію:

- Європейського кодексу соціального забезпечення;
- Європейської соціальної хартії (переглянутої) в повному обсязі;
- конвенції МОП №102 Про мінімальні норми соціального забезпечення;
- конвенції МОП №117 Про основні цілі та норми соціальної політики.

4.12. Щорічно при формуванні проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік забезпечувати ріст основних державних соціальних стандартів та гарантій не менше ніж на рівень інфляції.

4.13. Актуалізувати та до 1 липня 2015 року затвердити оновлені набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для основних соціальних та демографічних груп населення для визначення прожиткового мінімуму.

4.14. Підготувати та внести до 1 березня 2015 року на розгляд Верховної Ради України законодавчі пропозиції щодо поступової відміни показника «рівень забезпечення прожиткового мінімуму» при визначенні права на надання та розмірів соціальної допомоги.

4.15. Привести діючий механізм індексації грошових доходів населення у відповідність до Закону України «Про індексацію грошових доходів населення», не допускати внесення законодавчих змін, які б погіршували рівень захисту купівельної спроможності грошових доходів населення. (Термін подання погодити з Кабінетом Міністрів України та стороною роботодавців).

4.16. Надавати СПО об'єднань профспілок та СПО сторони роботодавців, які є Сторонами Угоди, інформацію про:

4.16.1. фактичну величину прожиткового мінімуму на одну особу на місяць та для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, в

цілому по Україні (з урахуванням рішення Конституційного Суду України від 22.05.2008 р. № 10-рп/2008 (справа щодо предмету та змісту закону про Державний бюджет України)) — щомісяця;

4.16.2. основні показники рівня життя населення та бідності у цілому по Україні та в розрізі регіонів — щокварталу;

4.16.3. стан розроблення та затвердження соціальних стандартів і нормативів — двічі на рік.

4.17. Протягом першого півріччя 2015 року спільно зі сторонами соціального діалогу визначити економічно і соціально обґрунтовані розміри єдиного внеску та пропорції їх розподілу за видами соціального страхування з метою забезпечення застрахованих осіб матеріальним забезпеченням та соціальними послугами відповідно до встановлених законодавством норм та їх періодичного осучаснення з урахуванням темпів зростання рівня оплати праці та індексу споживчих цін.

4.18. Щороку під час опрацювання проекту закону про Державний бюджет України передбачати видатки на фінансування фондів соціального страхування для здійснення ними витрат і надання допомоги окремим категоріям громадян відповідно до вимог законодавчих актів України, зокрема законів України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про забезпечення молоді, яка отримала вищу або професійно-технічну освіту першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю» та інших.

Забезпечити погашення існуючої заборгованості Державного бюджету перед фондами із визначених законодавством видатків (скласти відповідні графіки погашення) та не допускати її в подальшому.

4.19. Забезпечити:

4.19.1. проведення потерпілим на виробництві перерахунку щомісячних страхових виплат, призначених у 2006-2012 роках, з урахуванням коефіцієнту зростання середньомісячної номінальної заробітної плати, а також перерахунку страхових виплат, які призначені до 1 квітня 2001 року, розмір яких є меншим прожиткового мінімуму, в перерахунку на 100 % втрати працездатності;

4.19.2. підвищення мінімального розміру допомоги по безробіттю для застрахованих осіб до 90 % прожиткового мінімуму для працездатних осіб до кінця 2015 року та не менше прожиткового мінімуму для працездатних осіб до кінця 2016 року.

4.20. Відновити з 2015 року норму частини другої статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» стосовно щорічного (з 1 березня) перерахунку пенсій у зв'язку із зростанням середньої заробітної плати в минулому році та забезпечити поступове зменшення розриву у розмірах пенсій, призначених у різні роки, не менше ніж на 20 відсотків щорічно.

4.21. Здійснювати упереджувальні заходи соціального захисту вразливих категорій громадян з метою мінімізації негативного впливу підвищення цін/тарифів на рівень життя населення.

4.22. Рішення центральних органів виконавчої влади та державних колегіальних органів про зміну і регулювання діючих тарифів і норм для населення (на електроенергію, газ, послуги транспорту, зв'язку, водопостачання і водовідведення) приймати лише за результатами обговорення у відповідних

постійно діючих тристоронніх дорадчих органах, створених за участю представників СПО об'єднань профспілок та СПО сторони роботодавців, які є Сторонами Угоди, з метою забезпечення узгодженості позицій.

Зміни до порядку та норм надання субсидій на оплату житлово-комунальних послуг населенню приймати лише за результатами консультацій з СПО об'єднань профспілок.

4.23. Протягом першого півріччя 2015 року розробити та подати узгоджений законопроект про вилучення коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування з єдиного казначейського рахунку на спеціальний казначейський рахунок для коштів позабюджетних фондів або обслуговування в державних банках.

4.24. Забезпечити відкритість та прозорість діяльності Пенсійного фонду України, уніфікацію та зрозумілість законодавства, зокрема:

- збільшити протягом 2015 року у складі правління Пенсійного фонду кількості представників від об'єднань профспілок та роботодавців з 3-х до 5 осіб від кожної сторони, в межах існуючої чисельності членів правління Фонду;
- розширити відкрито публіковані прогнози та аналітичні матеріали, статистичні дані стосовно надходження страхових коштів та їх витрат, чисельності отримувачів пенсійних виплат за їх видами і розмірами;
- підготувати коментарі законодавчих актів з питань пенсійного забезпечення.

4.25. Внести зміни до пункту 5 Методики обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги, затвердженої спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України та Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України від 15.11.2001 №486/202/524/455/3370 щодо врахування при обчисленні сукупного доходу для призначення всіх видів соціальної допомоги отриманої заробітної плати (доходу) та виплат, які передбачені системою оплати праці, без урахування загальнодержавних податків та внесків до державних страхових фондів.

Розділ V. Гуманітарні питання, молодіжна політика, задоволення духовних потреб населення.

Сторони домовилися:

5.1.1. Вживати заходів щодо підвищення якості та виконання програм оздоровлення і відпочинку дітей, учнів і студентів із залученням всіх можливих джерел фінансування;

5.1.2. Передбачати щороку у бюджеті Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності кошти для оздоровлення дітей, часткового фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл та проведення позашкільної роботи відповідно до законодавства та запобігати необґрунтованому скороченню кількості оздоровлених дітей;

5.2. Передбачити включення до регіональних програм соціально-економічного розвитку питань щодо:

5.2.1. оздоровлення та відпочинку дітей, у тому числі збереження мережі та відновлення роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

5.2.2. цільових напрямлень на навчання молоді у ПТНЗ та ВНЗ для потреб регіону;

5.2.3. створення перших робочих місць для молоді;

5.2.4. виділення земельних ділянок для індивідуального будівництва і колективної забудови під МЖК;

5.2.5. розвитку програм забезпечення молоді житлом;

5.2.6. фізкультурно-спортивного та патріотичного виховання.

5.3. Актуалізувати в молодіжному середовищі престижність робітничих професій, як фундаментальних в розвитку національної економіки України;

5.4. Сприяти вирішенню питань забезпечення молоді житлом шляхом:

5.4.1. надання пільгових довготермінових кредитів;

5.4.2. створення сприятливих умов участі в програмах молодіжного житлового будівництва;

5.4.3. забезпечення службовим житлом;

5.4.4. компенсації відсоткової ставки по іпотечним кредитам;

5.4.5. безоплатного виділення земельних ділянок для індивідуального будівництва і колективної забудови для молодіжних житлових кооперативів;

5.4.6. надання житла в оренду;

5.4.7. сплати підприємствами першого внеску за придбання квартири робітниками.

5.5. Проводити консультації щодо соціальних гарантій осіб, які навчаються, та молоді у частині рівня стипендіального забезпечення, оздоровлення, забезпечення житлом, працевлаштування та надання першого робочого місця, одноразової грошової допомоги випускникам вищих навчальних закладів, які працевлаштовуються у сільській місцевості, та вносити узгоджені пропозиції;

Кабінет Міністрів України та Сторона роботодавців зобов'язуються:

5.6. Проводити щороку оздоровлення і відпочинок дітей із залученням додаткових джерел фінансування;

5.7. Забезпечувати відрахування первинним профспілковим організаціям відповідно до статті 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»;

5.8. Запроваджувати скорочену тривалість робочого часу (із збереженням заробітної плати) для жінок, які мають дітей віком до 14 років або дитину-інваліда;

5.9. Вживати заходів щодо розвитку системи професійної орієнтації молоді, у тому числі професійної орієнтації учнів, підвищення їх мотивації до трудової діяльності за професіями і спеціальностями, актуальними на ринку праці;

5.10. З метою запровадження наукоємних технологій та інновацій покращити матеріально-технічне оснащення й забезпечити сучасним обладнанням науково-дослідницькі інститути та науково-виробничі лабораторії вищих навчальних закладів, у т.ч. із залученням зацікавлених підприємств, установ, організацій;

5.11. Розробити та запровадити методологію прогнозування потреби у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці відповідно до ресурсного потенціалу регіонів і галузей;

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

5.12. Щороку передбачати у Державному бюджеті України на відповідний рік у повному обсязі кошти на:

5.12.1. фінансову підтримку спортивних об'єктів профспілок (з метою формування здорового способу життя і відновлення фізичної працездатності працівників, підготовки спортсменів для олімпійського резерву та спорту високих досягнень);

5.12.2. забезпечення заходів з щорічного оздоровлення та відпочинку дітей;

5.12.3. виплату стипендій з урахуванням індексу інфляції;

5.12.4. збільшення видатків для надання кредитів на здобуття вищої освіти;

5.12.5. проведення капітального та поточного ремонту студентських гуртожитків;

5.12.6. виплату одноразової грошової допомоги випускникам вищих навчальних закладів, які працевлаштовуються на роботу за направленням у сільську місцевість;

5.12.7. забезпечення пільгового перевезення студентів ВНЗ та учнів ПТНЗ залізничним та автотранспортом;

5.12.8. реалізацію Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки;

5.13. Формувати державне замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів з урахуванням потреб ринку праці;

5.14. Підвищити розмір стипендіального забезпечення студентів ВНЗ не нижче величини прожиткового мінімуму з розрахунку на одну особу на місяць відповідно до ст. 62 Закону України «Про вищу освіту»;

5.15. Підвищувати рівень забезпечення житлом громадян, молоді у т.ч. шляхом:

5.15.1. надання пільгових довготермінових кредитів;

5.15.2. створення сприятливих умов участі в програмах молодіжного житлового будівництва;

5.15.3. забезпечення службовим житлом;

5.15.4. компенсації відсоткової ставки по іпотечним кредитам;

5.15.5. безоплатного виділення земельних ділянок для індивідуального будівництва і колективної забудови для молодіжних житлових кооперативів;

5.15.6. надання житла в оренду;

5.15.7. сплати підприємствами першого внеску за придбання квартири робітниками.

5.16. Спростити процедуру і умови участі молоді у державній Програмі пільгового довготермінового кредитування молодих сімей та одиноких молодих громадян на будівництво (реконструкцію) і придбання житла.

5.17. Провести консультації з приводу виконання положень Законів України «Про зайнятість населення», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку

молоді в Україні» щодо реалізації права молоді на перше робоче місце. За результатами яких підготувати відповідні законодавчі пропозиції;

5.18. Ініціювати внесення відповідних змін та доповнень до:

5.18.1. Закону України «Про зайнятість населення» щодо:

5.18.1.1. встановлення чіткої квоти роботодавцям для працевлаштування молоді на перше робоче місце;

5.18.1.2. встановлення ефективного механізму стимулювання роботодавців за створення ними першого робочого місця для молоді;

5.18.1.3. визначення поняття «перше робоче місце»;

5.18.1.4. узгодження та визначення з нормами КЗпП і Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» понять «молодий спеціаліст», «молодий працівник», а також встановлення нижньої межі працездатного віку;

5.18.2. Закону України «Про вищу освіту» щодо поширення практики укладання тристоронніх договорів між навчальним закладом, підприємством і студентом (випускником) на його підготовку і працевлаштування;

5.18.3. Закону України «Про здійснення державних закупівель» щодо виключення з нього дитячих оздоровчих закладів, які атестовані державою.

5.19. Удосконалювати механізм визначення обсягу потреб ринку праці у кваліфікованих кадрах на поточний рік, середній та довгостроковий періоди, а також розрахунок вартості підготовки фахівця, що має стати основою для формування державного замовлення за видами і напрямками системи підготовки кадрів (галузевою та регіональною).

5.20. Забезпечувати виконання Програми сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року;

5.21. Вдосконалити та привести у відповідність до реальних потреб економіки систему збирання та обробки даних щодо стану та перспектив розвитку ринку праці, в т.ч. освітнього, кваліфікаційного рівня працездатного населення, стану його зайнятості та трудової міграції;

5.22. Збільшити обсяги фінансування навчальних закладів для здобуття безоплатної професійно-технічної освіти, оновлення матеріально-технічної бази ПТНЗ, в т.ч. з метою підвищення престижності робітничих професій;

5.23. Розробити і затвердити:

5.23.1. Державну програму «Студентський та учнівський гуртожиток» з відповідним фінансуванням;

5.23.2. Типове положення «Про студентський гуртожиток ВНЗ».

Сторона Роботодавців зобов'язується:

5.24. Відновлювати наставництво, удосконалювати професійне навчання працівників безпосередньо на виробництві, запроваджувати системи підтвердження кваліфікації за робітничими професіями за результатами неформального навчання.

Розділ VI. «Соціальний діалог»

З метою подальшого розвитку, поглиблення та підвищення ефективності соціального діалогу, координації діяльності сторін, пов'язаної з колективно-договірним регулюванням виробничих, соціально-економічних і трудових відносин, Сторони домовилися:

6.1. Здійснювати соціальний діалог у формі обміну інформацією, консультацій, переговорів, узгоджувальних нарад, робочих зустрічей, «круглих столів», громадських слухань, участі у роботі громадських рад, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих органів з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання виробничих, трудових, соціальних, економічних відносин.

Соціальний діалог проводиться також у разі подання Верховною Радою України та її комітетами, запитів щодо надання висновків до законопроектів, внесених народними депутатами України, а також прийняття СПО об'єднань профспілок та СПО роботодавців рішень стосовно взаємодії з Кабінетом Міністрів України.

6.2. Відповідно до законодавства забезпечити урахування позиції професійних спілок та їх об'єднань, об'єднань організацій роботодавців під час прийняття рішень з питань, що стосуються формування та реалізації соціально-економічної політики і регулювання соціально-трудових відносин.

6.3. У процесі розроблення законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання виробничих, трудових, соціальних, економічних відносин (далі – проекти актів) соціальний діалог здійснювати у порядку, визначеному в додатку _____ до Угоди.

6.4. Проводити обов'язкові постійні консультації Сторін на всіх стадіях бюджетного процесу.

6.5. Забезпечувати участь уповноважених представників профспілкової сторони та сторони роботодавців, які є Сторонами Угоди, на засіданнях Кабінету Міністрів України та Урядових комітетів під час розгляду нормативно-правових актів та надавати їм можливість представляти позицію сторін при обговоренні та прийнятті рішень.

6.6. Протягом одного місяця з моменту укладання цієї Угоди забезпечити створення відповідними центральними органами виконавчої влади за участі сторін соціального діалогу галузевих (міжгалузевих) тристоронніх або двосторонніх соціально-економічних рад.

У галузях економіки, де в тарифах, товарах (цінах) суб'єктів природних монополій, здійснюється державне регулювання (встановлення) фондів оплати праці, до складу Сторони органу виконавчої влади галузевої (міжгалузевої) соціально-економічної ради залучається орган, що здійснює державне регулювання у відповідній галузі.

6.7. В рамках проведення реформ «Стратегія – 2020» брати участь в реалізації положень суспільного договору в межах визначених законодавством повноважень та взятих зобов'язань за цією Угодою.

6.8. Забезпечити взаємодію державних органів та інститутів громадянського суспільства в процесі здійснення реформ, сприяти роботі представників від профспілкової сторони та сторони роботодавців, які є Сторонами цієї Угоди, у складі Національної ради реформ та утворюваних нею робочих групах, комітетах, цільових експертних командах тощо.

6.9. Забезпечити участь сторін соціального діалогу у процесах державного стратегічного планування, аналізах результатів реалізації стратегічних документів розвитку України і галузевих стратегій розвитку.

6.10. Під час колективних переговорів з укладення галузевих (міжгалузевих) угод до складу Сторони органів виконавчої влади залучається орган, що здійснює державне регулювання в галузях економіки, де в тарифах, товарах (цінах) суб'єктів природних монополій здійснюється державне регулювання (встановлення) фондів оплати праці.

6.11. При виконанні положень Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, забезпечити постійний діалог з представниками Сторін.

6.12. Проводити моніторинг дотримання норм конвенцій МОП, інших міжнародних договорів, учасником яких є Україна, та національного законодавства щодо забезпечення прав і гарантій діяльності профспілок та організацій роботодавців, здійснювати обмін інформацією про виявлені факти порушень з метою вжиття заходів до їх усунення.

У разі необхідності ініціювати розгляд зазначених питань на засіданнях колегій органів виконавчої влади за участю представників Сторін Угоди.

6.13. Кабінету Міністрів України протягом 2015 року внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про ратифікацію Конвенції МОП № 151 про захист права на організацію та процедури визначення умов зайнятості на державній службі.

6.14. Проводити безоплатно обмін інформацією, документами і матеріалами, статистичними даними з питань, що визначені цією Угодою, для виконання взятих на себе зобов'язань та здійснення взаємного контролю.

6.15. Сприяти включенню представників профспілкової Сторони та Сторони роботодавців до складу розширених Урядових делегацій при проведенні міжнародних переговорів.

6.16. Надавати організаційну та методичну допомогу учасникам соціального діалогу на всіх рівнях з питань колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин, укладення угод і колективних договорів та забезпечення їх виконання.

6.17. Сприяти вивченню, поширенню та популяризації вітчизняної і міжнародної практики ведення соціального діалогу в суспільстві.

6.18. Рекомендувати учасникам колективних переговорів з укладення галузевих (міжгалузевих), територіальних угод та колективних договорів застосовувати визначені цією Угодою засади ведення соціального діалогу та форми взаємодії сторін на відповідному рівні.

6.19. Здійснювати систематичне висвітлення у засобах масової інформації домовленостей, досягнутих під час проведення консультацій і переговорів сторін соціального діалогу, та оприлюднення інформації про стан виконання взятих на себе зобов'язань.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Сторони домовились:

1. Опублікувати Угоду в газетах „Урядовий кур'єр”, „Профспілкові вісті”, інших засобах масової інформації та розмістити на офіційних веб-сайтах сторін.

2. У місячний строк після підписання Угоди спільно розробити критерії оцінки виконання її положень.

3. Забезпечити у межах своїх повноважень реалізацію Угоди відповідно до заходів щодо виконання її положень. Кожна із сторін не пізніше трьох місяців після підписання Угоди та проведення спільних консультацій затверджує зазначені заходи та надсилає іншим сторонам.

4. Протягом трьох місяців після підписання Генеральної угоди привести у відповідність до її положень галузеві (міжгалузеві), територіальні угоди і колективні договори.

5. Сторони здійснюють в рамках своїх повноважень:

- контроль за виконанням Угоди згідно з Регламентом здійснення контролю за виконанням Генеральної угоди (додаток 6 до Угоди);

- обмін інформацією на безоплатній основі з питань, які є предметом Угоди;

- систематичне висвітлення у засобах масової інформації результатів, досягнутих в ході консультацій і переговорів сторін соціального діалогу.

6. Сторони рекомендують суб'єктам Сторін розміщувати галузеві (міжгалузеві), територіальні угоди в засобах масової інформації.

7. Зміни та доповнення до Угоди вносяться за взаємною згодою Сторін після проведення відповідних консультацій між ними.

8. Сторона органів виконавчої влади забезпечує розгляд пропозицій профспілкової сторони та сторони роботодавців щодо удосконалення законодавства, проведення узгоджувальних процедур та вносить відповідні проекти нормативно-правових актів на розгляд Кабінету Міністрів України.

9. Угода підписана у трьох примірниках, які зберігаються у кожної зі сторін Угоди і мають однакову юридичну силу.

**Перелік всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, що є
репрезентативними на національному рівні та входять до складу Спільного
представницького органу сторони роботодавців на національному рівні
(сторона роботодавців)**

Федерація роботодавців України

Конфедерація роботодавців України

Об'єднання організацій роботодавців України

**Склад Спільного представницького органу репрезентативних
всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні**

Федерація профспілок України

Конфедерація вільних профспілок України

Федерація профспілок транспортників України

Об'єднання всеукраїнських автономних профспілок

Об'єднання всеукраїнських профспілок і профоб'єднань «Єдність»

ПЕРЕЛІК І РОЗМІРИ ДОПЛАТ ТА НАДБАВОК

до тарифних ставок, окладів і посадових окладів працівників підприємств, установ і організацій, що мають міжгалузевий характер (крім бюджетної сфери), для встановлення у галузевих, регіональних угодах та колективних договорах

Найменування доплат і надбавок	Розміри доплат і надбавок
ДОПЛАТИ:	
За суміщення професій (посад)	доплата одному працівнику не обмежується максимальним розміром і встановлюється в межах економії фонду заробітної плати за тарифною ставкою і окладом суміщеної посади працівника
За розширення зони обслуговування або збільшення обсягу робіт	розмір доплати одному працівнику не обмежується і визначається наявністю економії за тарифними ставками і окладами, які могли б виплачуватися за умови дотримання нормативної чисельності працівників
За виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника	до 100 відсотків тарифної ставки (окладу, посадового окладу) відсутнього працівника
За роботу у важких і шкідливих та особливо важких і особливо шкідливих умовах праці	за роботу у важких і шкідливих умовах праці — 4, 8 і 12 відсотків тарифної ставки (окладу) за роботу в особливо важких і особливо шкідливих умовах праці – 16, 20 і 24 відсотки тарифної ставки (окладу)
За інтенсивність праці	до 12 відсотків тарифної ставки (окладу)
На період освоєння нових норм трудових затрат	підвищення відрядних розцінок до 20 відсотків підвищення тарифних ставок до 10 відсотків
За керівництво бригадою (бригадиру, не звільненому від основної роботи)	доплата диференціюється залежно від кількості робітників у бригаді (до 10, понад 10, понад 25 осіб) конкретний розмір доплати: визначається галузовими (територіальними) угодами залежно від розміру ставки розряду, присвоєного

	бригадиру якщо чисельність ланки становить більше ніж п'ять осіб, ланковим встановлюється доплата в розмірі до 50 відсотків відповідної доплати бригадира
За роботу у вечірній час – з 18 до 22 години (при багатозмінному режимі роботи)	20 відсотків годинної тарифної ставки (окладу, посадового окладу) за кожну годину роботи в такий час
За роботу в нічний час	35 відсотків годинної тарифної ставки (посадового окладу) за кожну годину роботи в цей час
НАДБАВКИ:	
За високу професійну майстерність	диференційовані надбавки до тарифних ставок (окладів) робітників: III розряду — 12 відсотків IV розряду — 16 відсотків V розряду — 20 відсотків VI і вищих розрядів — 24 відсотки тарифної ставки (окладу)
За класність водіям легкових вантажних автомобілів, автобусів	водіям: 2-го класу — 10 відсотків, 1-го класу — 25 відсотків установленої тарифної ставки за відпрацьований водієм час
За класність машиністам електровозів, тепловозів, електропоїздів, дизель- поїздів	до 25 відсотків установленої тарифної ставки за відпрацьований машиністом час
За високі досягнення у праці	до 50 відсотків посадового окладу
За виконання особливо важливо роботи на певний термін	до 50 відсотків посадового окладу

ПОРЯДОК

здійснення соціального діалогу при розробленні проектів законів, інших нормативно-правових актів

1. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, які є головними розробниками нормативно-правових актів, забезпечують проведення узгоджувальних процедур щодо проектів нормативно-правових актів з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин із профспілковою Стороною та Стороною роботодавців відповідно до цього Порядку, Закону України «Про соціальний діалог в Україні», Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 (із змінами), та Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731 (із змінами)”.

2. Головний розробник проекту нормативно-правового акта з питань, визначених у пункті 1 цього Порядку, забезпечує представникам профспілкової Сторони та Сторони роботодавців, які є Сторонами Угоди:

- можливість ознайомлення з проектом нормативно-правового акта;
- розгляд пропозицій та зауважень до проекту нормативно-правового акта;
- включення представників сторони до складу робочої групи з розроблення проекту нормативно-правового акта (у разі її утворення).

У разі утворення робочої групи з розроблення проекту нормативно-правового акта (комісії, авторського колективу тощо) розробник інформує профспілкову Сторону і Сторону роботодавців про мету проекту з обґрунтуванням доцільності його прийняття та строків підготовки.

Профспілкова Сторона і Сторона роботодавців надають у зазначений розробником строк пропозиції стосовно своїх представників до складу робочої групи.

3. Розробник надсилає проекти нормативно-правових актів із зазначенням строку подання пропозицій і зауважень до профспілкової Сторони і Сторони роботодавців (на паперовому та електронному носіях, у тому числі засобами факсимільного зв'язку).

4. Розробник проекту акта розглядає пропозиції та зауваження сторін і, за наявності істотних розбіжностей у позиціях сторін, вживає в межах компетенції заходи для їх врегулювання.

5. Проект акта законодавства, надісланий розробником профспілковій Стороні та Стороні роботодавців, розглядається протягом десяти робочих днів з дати отримання, а у виняткових випадках, на звернення розробника, у більш стислий строк, що не може бути меншим ніж 3 (три) робочі дні.

РЕГЛАМЕНТ

здійснення контролю за виконанням Генеральної угоди

1. Контроль за виконанням Генеральної угоди здійснюється спільною робочою комісією сторін, яка веде переговори щодо її укладення.

2. Засідання спільної робочої комісії сторін з підбиття підсумків виконання Генеральної угоди скликається за ініціативою однієї зі сторін раз на півроку після прийняття сторонами узгодженого рішення щодо дати і місця його проведення та порядку денного.

3. Засідання спільної робочої комісії сторін з підбиття підсумків виконання Генеральної угоди проводиться в обов'язковому порядку (за виключенням настання обставин непереборної сили) раз на півроку після прийняття сторонами узгодженого рішення щодо дати і місця його проведення та порядку денного, але не пізніше 31 серпня поточного року за перше півріччя та 28 лютого наступного за звітнім роком.

Надання оцінок виконання положень Генеральної угоди є обов'язковим. Не допускається ненадання або відстрочення надання оцінки положенням Угоди.

4. З метою визначення стану виконання зобов'язань сторін за підсумками роботи за відповідний звітний період застосовуються розроблені та узгоджені сторонами критерії оцінки виконання положень Генеральної угоди.

5. З метою підготовки до засідання спільної робочої комісії сторін з підбиття підсумків виконання Генеральної угоди утворюється спільна робоча група з представників сторін, яка на основі інформацій сторін здійснює підготовку матеріалів до розгляду („Перелік положень Генеральної угоди, оцінка виконання яких узгоджена сторонами”, „Перелік положень Генеральної угоди, в оцінці виконання яких є розбіжності”, а також пропозиції щодо додаткових заходів для реалізації положень, яким будь-якою зі Сторін надана негативна та часткова оцінка виконання).

6. Тиражування погоджених спільною робочою групою матеріалів до засідання здійснюється кожною зі сторін самостійно.

7. Прийняття рішень щодо оцінки виконання положень Угоди здійснюється шляхом голосування кожною стороною окремо. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менше 8 осіб від кожної Сторони.

8. Рішення спільної робочої комісії оформлюється протоколом, який підписується особами, що вели засідання.

Протоколи складаються в трьох примірниках – по одному кожній із сторін.

9. Перегляд раніше прийнятих рішень щодо оцінки виконання Угоди допускається як виняток лише за згодою сторін.

10. До протоколу вносяться прийняті рішення щодо оцінки виконання положень Угоди.

11. З метою інформування громадськості про результати засідань кожна із Сторін оприлюднює відповідні матеріали у друкованих та електронних засобах масової інформації.

12. За результатами підбиття підсумків виконання Генеральної угоди кожна із Сторін визначається щодо забезпечення шляхів реалізації взятих зобов'язань та виконання рішень спільної робочої комісії.

13. Сторони проводять оперативний моніторинг виконання положень Генеральної угоди та у разі необхідності ініціюють проведення консультацій щодо виконання положень даної Угоди.

14. За результатами оперативного моніторингу кожна із Сторін може звернутися до іншої Сторони із відповідною інформацією про виявлені нею порушення положень Угоди. Зазначене подання є обов'язковим для розгляду Стороною, якій воно подане.

Сторона, яка отримала інформацію про виявлені факти порушень положень Угоди, повинна не пізніше ніж в 2-тижневий строк (в окремих випадках – у 30-денний строк) поінформувати іншу Сторону про результати розгляду.

15. Кожна із сторін за результатами розгляду подання про виявлені порушення положень Угоди може бути ініційовано проведення консультацій.

У разі необхідності до консультацій між Сторонами може залучатись незалежний посередник, в тому числі рекомендований Національною службою посередництва і примирення чи національним координатором Міжнародного бюро праці в Україні.

16. За результатами консультацій кожною із Сторін може бути ініційоване скликання позачергового засідання спільної робочої комісії Сторін Угоди з підбиття підсумків виконання Генеральної угоди. Позачергове засідання проводиться в термін, що не перевищує 15 календарних днів з дня його ініціювання.

17. Підготовка матеріалів до позачергового засідання Спільної робочої комісії здійснюється Стороною - ініціатором такого засідання.

18. У разі виникнення розбіжностей щодо оцінки виконання положень Генеральної угоди Сторони дотримуються принципів ведення конструктивного соціального діалогу шляхом проведення консультацій, обміну інформацією тощо.

Регламент ведення колективних переговорів щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати

1. Цим Регламентом визначається порядок ведення переговорів щодо встановлення розмірів мінімальної заробітної плати, а також посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, які здійснюються спільною робочою комісією повноважних представників Сторін (далі — Комісія).

2. Склад Комісії повинен бути сформований з рівної кількості представників Сторін (по 8 осіб) та затверджений не пізніше 25 лютого року, що передує наступному бюджетному періоду, керівниками робочих комісій Сторін.

3. Організаційне забезпечення першого засідання Комісії, яке проводиться до 5 березня року, що передує наступному бюджетному періоду, покладається на Міністерство соціальної політики.

Дата та місце проведення наступного засідання визначається Сторонами.

4. Кожна із Сторін обирає або призначає співголову комісії та його заступника, які уповноважені підписувати протоколи та рішення комісії.

Засідання комісії ведуть почергово співголови комісії від Сторін, а у разі їх відсутності — заступники.

5. Переговори проводяться поетапно до дати прийняття Кабінетом Міністрів України рішення щодо схвалення проекту Закону України про державний бюджет на наступний плановий бюджетний період. При цьому, в обов'язковому порядку переговори проводяться:

до подання Міністерством фінансів України на розгляд Кабінету Міністрів України проекту основних напрямів бюджетної політики на відповідний рік (до 20 березня року, що передує плановому);

до подання Міністерством фінансів України на розгляд Кабінету Міністрів України проекту Закону про Державний бюджет України на відповідний рік, у якому визначено (або враховано у розрахунках) розміри мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму у розрахунку на місяць на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення та посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки (до 7 вересня п. р.).

Позиції Сторін повинні ґрунтуватися на нормах Конституції України, законів України, зокрема: «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про оплату праці», «Про прожитковий мінімум», Кодексу законів про працю України, Бюджетного кодексу України та міжнародних договорів, ратифікованих Верховною Радою України.

6. Реєстрація членів комісії проводиться кожною із Сторін перед початком переговорів, а також може повторно проводитися в ході переговорів (у разі необхідності з'ясування наявності кворуму).

Засідання є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини представників від кожної Сторони.

7. Переговори проводяться у формі відкритих засідань.

Сторони можуть запрошувати на засідання експертів, консультантів з окремих питань, яким може надаватися право на виступ за згодою співголів.

Сторони зобов'язані на запит інших Сторін надавати статистичну інформацію в обсягах, визначених Планом державних статистичних спостережень, а також інформаційно-аналітичні матеріали, які сприятимуть переговорам. Зазначені матеріали надаються не пізніше 10 днів з дня надходження запиту.

8. Члени комісії беруть участь в обговоренні з почерговим викладенням своєї позиції, аргументованої розрахунками та іншими інформаційно-аналітичними матеріалами.

Першим викладає позицію орган виконавчої влади у сфері соціальної політики як вищий орган у системі органів виконавчої влади, що забезпечує проведення в державі політики у сфері праці та зайнятості населення, соціального захисту.

9. Дата проведення та попередній порядок денний наступного засідання визначається Сторонами на черговому засіданні комісії.

Порядок денний та регламент засідання затверджуються Сторонами на кожному засіданні.

Щороку на першому засіданні:

- 1) утворюється секретаріат комісії та призначається його керівник;
- 2) заслуховується і протоколюється повідомлення представника сторони органів виконавчої влади про:

законодавство щодо визначення розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки;

основні соціально-економічні показники (станом на дату проведення першого засідання Комісії);

прогнози макроекономічні показники розвитку економіки;

стан актуалізації наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг для визначення прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення;

10. Рішення комісії протягом трьох днів оформляються протоколом, який ведеться на кожному засіданні і підписується співголовами комісії або їх заступниками, які вели переговори, та керівником секретаріату комісії. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини членів комісії від кожної Сторони.

11. Протоколи засідань комісії складаються у трьох примірниках— по одному кожній Стороні; протокол тиражується кожною Стороною самостійно і його копія надається членам комісії до наступного засідання.

12. За підсумками останнього засідання комісії Сторони можуть спільно або самостійно інформувати засоби масової інформації.

13. Кожна із Сторін під час засідань має право брати додаткові перерви до 30 хвилин для проведення внутрішніх консультацій з обговорюваного питання, але не більше однієї години (сумарно) за засідання.

14. Переговори можуть перериватися за ініціативою Сторін чи однієї із Сторін на погоджений між ними строк з метою додаткового вивчення аргументів та інформації, проведення консультацій без зміни кінцевого строку роботи комісії.

15. На останньому засіданні комісії формуються остаточні домовленості або розбіжності і оформляється заключний протокол. Заключний протокол передається Сторонам для відповідного розгляду в установленому порядку.

16. У разі неузгодження позицій Сторін за результатами роботи комісії Сторони проводять додаткові консультації і переговори.

17. У разі розбіжності позицій Сторін Сторона органів виконавчої влади доповідає про це на засіданні Кабінету Міністрів України.